

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

6. října 2015*

„Řízení o předběžné otázce — Článek 267 SFEU — Pravomoc Soudního dvora — Postavení předkládajícího orgánu coby soudu — Nezávislost — Obligatorní jurisdikce — Směrnice 89/665/EHS — Článek 2 — Orgány příslušné k přezkumnému řízení — Směrnice 2004/18/ES — Článek 1 odst. 8 a článek 52 — Postupy při zadávání veřejných zakázek — Pojem ‚veřejnoprávní entita‘ — Orgány veřejné správy — Zahrnutí“

Ve věci C-203/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (katalánský soud pro zakázky ve veřejném sektoru, Španělsko) ze dne 25. března 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 23. dubna 2014, v řízení

Consorci Sanitari del Maresme

proti

Corporació de Salut del Maresme i la Selva,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, K. Lenaerts, místopředseda, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, C. Vajda a S. Rodin, předsedové senátů, A. Arabadžev, M. Berger (zpravodajka), E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça a F. Biltgen, soudci,

generální advokát: N. Jääskinen,

vedoucí soudní kanceláře: L. Carrasco Marco, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. května 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za španělskou vládu M. Sampol Pucurullem, jako zmocněncem,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s S. Varonem, avvocato dello Stato,
- za Evropskou komisi A. Tokárem a D. Loma-Osorio Lerenou, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 7. července 2015,

* Jednací jazyk: španělština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 odst. 8 a článku 52 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (Úř. věst. L 134, s. 114; Zvl. vyd. 06/07, s. 132).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Consorci Sanitari del Maresme (zdravotnické konsorcium obvodu Maresme) a Corporació de Salut del Maresme i la Selva (sdružení zdravotnických služeb obvodů Maresme a Selva) ohledně rozhodnutí, jímž tomuto konsorciu nebylo povoleno účastnit se zadávacího řízení na poskytovatele služeb magnetické rezonance pro zdravotnická zařízení, která provozuje Corporació de Salut del Maresme i la Selva.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Bod 4 odůvodnění směrnice 2004/18 zní:

„Členské státy by měly zajistit, aby účast uchazeče, který je veřejnoprávním subjektem, v zadávacím řízení veřejné zakázky nezpůsobila narušení hospodářské soutěže ve vztahu k soukromoprávním uchazečům.“

- 4 Článek 1 odst. 8 této směrnice stanoví:

„Pojmy ‚zhotovitel‘, ‚dodavatel‘ nebo ‚poskytovatel služeb‘ označují jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobu nebo veřejný subjekt [veřejnoprávní entitu] nebo skupinu těchto osob či subjektů [entit], která na trhu nabízí, v uvedeném pořadí, provedení stavebních prací nebo staveb, výrobky nebo služby.

Pojem ‚hospodářský subjekt‘ zahrnuje zároveň zhotovitele, dodavatele i poskytovatele služeb. Je používán pouze za účelem zjednodušení.

[...]“

- 5 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Zásady zadávání zakázek“, stanoví:

„Veřejní zadavatelé jednají s hospodářskými subjekty na základě zásad rovnosti a zákazu diskriminace a postupují transparentním způsobem.“

- 6 Článek 52 směrnice 2004/18, nadepsaný „Úřední seznamy schválených hospodářských subjektů a osvědčení subjekty veřejného nebo soukromého práva“, stanoví:

„1. Členské státy mohou zavést buď úřední seznamy schválených zhotovitelů, dodavatelů nebo poskytovatelů služeb, nebo osvědčení vydávané veřejnoprávními či soukromoprávními osvědčovacími subjekty.

Členské státy přizpůsobí podmínky pro zápis do těchto seznamů a pro vydávání osvědčení osvědčovacími subjekty čl. 45 odst. 1 a odst. 2 písm. a) až d) a g), článku 46, čl. 47 odst. 1, 4 a 5, čl. 48 odst. 1, 2, 5 a 6, článku 49 a případně článku 50.

[...]

5. Pro jakýkoli zápis hospodářských subjektů z jiných členských států do úředního seznamu nebo pro vydání osvědčení těmto subjektům subjekty uvedenými v odstavci 1 nelze vyžadovat žádné další důkazy nebo údaje než ty, které se vyžadují od vnitrostátních hospodářských subjektů, a v každém případě pouze ty, které jsou uvedeny v člancích 45 až 49 a případně článku 50.

Hospodářské subjekty z jiných členských států však nejsou povinny žádat o takový zápis nebo osvědčení proto, aby se mohly podílet na veřejné zakázce. Veřejní zadavatelé uznají rovnocenná osvědčení od subjektů usazených v jiných členských státech. Přijmou rovněž jiné rovnocenné důkazy.

6. Hospodářské subjekty mohou kdykoli požádat o zápis do úředního seznamu nebo o vydání osvědčení. Musí být informovány v přiměřeně krátké době o rozhodnutí orgánu, který vypracovává seznam, nebo příslušného osvědčovacího subjektu.

[...]

- 7 Článek 2 směrnice Rady 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce (Úř. věst. L 395, s. 33; Zvl. vyd. 06/01, s. 246), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007 (Úř. věst. L 335, s. 31, dále jen „směrnice 89/665“), stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby opatření přijímaná v souvislosti s přezkumným řízením uvedeným v článku 1 stanovila pravomoci

- a) přijímat co nejrychleji prostřednictvím předběžných postupů předběžná opatření směřující k nápravě domnělého protiprávního jednání nebo k zabránění dalšímu poškození dotčených zájmů, včetně opatření vedoucích k pozastavení nebo zajištění pozastavení daného zadávacího řízení nebo výkonu rozhodnutí učiněného veřejným zadavatelem;
- b) zrušit protiprávní rozhodnutí nebo zajistit jeho zrušení, včetně odstranění diskriminačních technických, hospodářských nebo finančních specifikací ve výzvě k podání nabídek, v zadávací dokumentaci nebo v jakýchkoliv dalších dokumentech souvisejících se zadávacím řízením;
- c) přiznat náhradu škody osobám poškozeným protiprávním jednáním.

2. Pravomoci uvedené v odstavci 1 a v člancích 2d a 2e mohou být rozděleny mezi různé orgány, které jsou z různých hledisek příslušné k přezkumnému řízení.

[...]

9. Pokud orgány příslušné k přezkumnému řízení nejsou soudy, musí své rozhodnutí vždy písemně odůvodnit. Navíc musí být v takovém případě přijaty předpisy zajišťující, že domnělé protiprávní opatření orgánu příslušného k přezkumu nebo domnělé vady při výkonu svěřených pravomocí podléhají soudnímu přezkumu nebo přezkumu orgánem, který je soudem ve smyslu článku [267 SFEU] a který je nezávislý jak na veřejném zadavateli, tak na orgánu příslušném k přezkumu.

Členové tohoto nezávislého orgánu musí být jmenováni a jejich funkční období končit za stejných podmínek, které platí pro soudce, pokud jde o orgán, který je jmenuje, délku funkčního období a odvolání. Alespoň předseda tohoto nezávislého orgánu musí mít stejnou právní a odbornou kvalifikaci jako soudce. Nezávislý orgán přijímá rozhodnutí po vyslechnutí obou stran a tato rozhodnutí jsou právně závazná způsobem stanoveným jednotlivými členskými státy.“

Španělské právo

- 8 Podle čl. 40 odst. 1 a 6 královského legislativního nařízení č. 3/2011 ze dne 14. listopadu 2011, kterým se schvaluje přepracované znění zákona o zakázkách ve veřejném sektoru (Real Decreto Legislativo 3/2011 por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Contratos del Sector Público, dále jen „legislativní nařízení č. 3/2011“), má zvláštní opravný prostředek v oblasti veřejných zakázek, předcházející podání správní žaloby, fakultativní povahu.
- 9 Článek 62 tohoto legislativního nařízení, nadepsaný „Požadovaná způsobilost“, stanoví:
- „1. Za účelem sjednání zakázek s veřejným sektorem jsou podnikatelé povinni prokázat, že splňují minimální podmínky hospodářské, finanční a odborné či technické způsobilosti, které určí zadavatel. V případech stanovených v tomto zákoně se namísto výše uvedeného požadavku použije požadavek na zařazení do klasifikace.
2. Minimální podmínky způsobilosti, které je podnikatel povinen splnit, a dokumenty, které jsou požadovány k jejich doložení, jsou uvedeny v oznámení o zakázce a upřesněny v zadávací dokumentaci. Tyto podmínky musí být vázány na předmět zakázky a musí být ve vztahu k němu přiměřené.“
- 10 Článek 65 legislativního nařízení č. 3/2011, nadepsaný „Požadavek na zařazení do klasifikace“, stanoví:
- „1. Za účelem uzavírání smluv s orgány veřejné správy o provádění zakázek na stavební práce, jejichž odhadovaná hodnota odpovídá nejméně částce 350 000 eur, nebo zakázek na služby, jejich odhadovaná hodnota odpovídá nejméně částce 120 000 eur, je nezbytné, aby byl podnikatel řádně klasifikován. [...]
- [...]
5. Veřejnoprávní entity, které nemají postavení orgánu veřejné správy, mohou od uchazečů požadovat určitou klasifikaci k doložení podmínek způsobilosti požadovaných pro sjednání odpovídající zakázky.“
- 11 Článek 8 nařízení katalánské Generalidad č. 221/2013 ze dne 3. září 2013 o zřízení, organizaci a činnosti katalánského soudu pro zakázky ve veřejném sektoru (Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya č. 6454 ze dne 5. září 2013), nadepsaný „Osobní status“, stanoví:
- „Osobní status členů soudu je následující:
1. Pro členy soudu platí stejná pravidla o neslučitelnosti funkcí jako pro vysoké úředníky Generalidad.
- [...]
4. Členové soudu jsou neodvolatelní a nepřeložitelní, ale jejich funkce může skončit nebo mohou být odvoláni z následujících důvodů:
- smrt;
  - skončení funkčního období bez opětovného jmenování;
  - odstoupení [...]
  - pozbytí postavení úředníka;
  - závažné porušení povinností;

- [...]
- nezpůsobilost k výkonu funkce;
- pozbytí státního občanství.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 12 Zdravotnické konsorcium obvodu Maresme se přihlásilo do zadávacího řízení na poskytovatele služeb magnetické rezonance pro zdravotnická zařízení provozovaná sdružením zdravotnických služeb obvodů Maresme a Selva. V zadávacích podmínkách k tomuto zadávacímu řízení byla uchazečům stanovena povinnost doložit svou způsobilost ke sjednání smlouvy předložením tzv. „klasifikačního“ osvědčení.
- 13 Hodnotící výbor při otevírání nabídek konstatoval, že zdravotnické konsorcium obvodu Maresme nepředložilo požadované osvědčení a požádal jej o jeho předložení. Zdravotnické konsorcium obvodu Maresme toto osvědčení nepředložilo, poskytlo ale prohlášení, jímž se zavázalo využít zdroje jisté obchodní společnosti, a prohlášení o svém postavení veřejnoprávní entity. Za těchto podmínek veřejný zadavatel dne 28. listopadu 2013 zdravotnickému konsorciu obvodu Maresme oznámil, že bylo z řízení vyloučeno, neboť řádně a včas neodstranilo zjištěné nedostatky v předložených dokumentech.
- 14 Dne 10. prosince 2013 podalo zdravotnické konsorcium obvodu Maresme proti rozhodnutí veřejného zadavatele zvláštní opravný prostředek v oblasti veřejných zakázek k předkládajícímu orgánu. Konsorcium tvrdí, že v důsledku jeho postavení orgánu veřejné správy se na něj nevztahuje podmínka klasifikace podniku. Konsorcium se domáhá, aby bylo do předmětného zadávacího řízení připuštěno a aby bylo toto zadávací řízení přerušeno.
- 15 Za těchto podmínek se Tribunal Català de Contractes del Sector Públic rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
  - „1) Musí být v souladu se směrnicí 2004/18 považovány orgány veřejné správy za veřejnoprávní entity?
  - 2) Pokud bude odpověď kladná, musí být orgány veřejné správy v souladu se směrnicí 2004/18 považovány za hospodářské subjekty, takže se mohou účastnit zadávacích řízení na veřejné zakázky?
  - 3) Pokud bude odpověď kladná, mohou a musí být v souladu se směrnicí 2004/18 orgány veřejné správy zapsány do úředních seznamů schválených zhotovitelů, dodavatelů nebo poskytovatelů služeb nebo získat osvědčení od veřejnoprávních či soukromoprávních osvědčovacích subjektů, což je ve španělském právním řádu známo jako systém klasifikace podniků?
  - 4) Představuje legislativní nařízení č. 3/2011 nesprávné provedení směrnice 2004/18 do španělského právního řádu, a pokud ano, omezil španělský zákonodárce prostřednictvím článků 62 a 65 výše tohoto legislativního nařízení přístup orgánů veřejné správy k rejstříkům určeným ke klasifikaci podniků?
  - 5) Pokud se orgány veřejné správy mohou účastnit zadávacích řízení, avšak nemohou být v souladu se směrnicí 2004/18 zařazeny do klasifikace podniků, jakými prostředky mohou prokázat svoji způsobilost ke sjednání zakázek?“

K předběžným otázkám

K pravomoci Soudního dvora

- 16 Před podáním odpovědi na položené otázky je třeba zkoumat pravomoc Soudního dvora k jejich zodpovězení.
- 17 Pokud jde zaprvé o posouzení postavení předkládajícího orgánu coby „soudu“ ve smyslu článku 267 SFEU, což je výlučně otázka unijního práva, přihlíží Soudní dvůr k souboru faktorů, například zda je orgán zřízen zákonem, zda se jedná o stálý orgán, zda má obligatorní jurisdikci, zda má řízení před ním kontradiktorní povahu, zda aplikuje právní předpisy a zda je nezávislý (viz zejména rozsudek Vaassen-Göbbels, 61/65, EU:C:1966:39, a rozsudek Umweltanwalt von Kärnten, C-205/08, EU:C:2009:767, bod 35 a citovaná judikatura). Je tedy třeba uvést, že i kdyby byl Tribunal Català de Contractes del Sector Públic považován podle španělského práva za správní orgán, jak to vyplývá z předkládacího rozhodnutí, nebyla by tato skutečnost sama o sobě pro účel tohoto posouzení rozhodující.
- 18 Co se předně týče kritérií, podle nichž musí být předkládající orgán zřízen zákonem, musí se jednat o stálý orgán, musí mít řízení před ním kontradiktorní povahu a musí aplikovat právní předpisy, není ve spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, obsaženo nic, co by mohlo zpochybnit postavení Tribunal Català de Contractes del Sector Públic coby soudu ve smyslu článku 267 SFEU.
- 19 Co se dále týče kritéria nezávislosti, ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že Tribunal Català de Contractes del Sector Públic má ve vztahu k orgánu, jenž vydal rozhodnutí, které je předmětem opravného prostředku v původním řízení, postavení třetí osoby (viz rozsudek Corbiau, C-24/92, EU:C:1993:118, bod 15, a rozsudek Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 49). V tomto kontextu je zjevné, že uvedený soud plní své funkce zcela samostatně, aniž je na kohokoli hierarchicky vázán či komukoli podřízen, a od nikoho nepřijímá příkazy či pokyny (viz rozsudek Torresi, C-58/13 a C-59/13, EU:C:2014:2088, bod 22), čímž je chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly ohrozit nezávislost rozhodování jeho členů (rozsudek Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 51, a TDC, C-222/13, EU:2014:2265, bod 30).
- 20 Mimoto je nesporné, že uvedený soud při plnění svých úkolů plně respektuje objektivitu a nestrannost ve vztahu ke stranám sporu a jejich příslušným zájmům s ohledem na předmět sporu. Dále na základě čl. 8 odst. 4 nařízení katalánské Generalidad č. 221/2013 jsou členové tohoto orgánu neodvolatelní a nepřeložitelní a jejich funkce může skončit pouze z důvodů, které jsou v něm výslovně vyjmenovány (viz rozsudek Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, body 52 a 53, a rozsudek TDC, C-222/13, EU:2014:2265, body 31 a 32).
- 21 Předkládající orgán tedy kritérium nezávislosti splňuje.
- 22 Co se konečně týče obligatornosti jurisdikce předkládajícího orgánu ve smyslu judikatury Soudního dvora týkající se článku 267 SFEU, je zajisté třeba konstatovat, že pravomoc předkládajícího orgánu na základě čl. 40 odst. 6 legislativního nařízení č. 3/2011 má fakultativní povahu. Ten, kdo hodlá napadnout rozhodnutí v oblasti veřejných zakázek, si tedy může zvolit mezi zvláštním opravným prostředkem k předkládajícímu orgánu a správní žalobou.
- 23 V tomto ohledu je nicméně třeba připomenout, že rozhodnutí předkládajícího orgánu, jehož pravomoc nezávisí na dohodě účastníků řízení, jsou pro ně závazná (viz usnesení Merck Canada, C-555/13, EU:C:2014:92, bod 18 a citovaná judikatura, a rozsudek Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta, C-377/13, EU:C:2014:1754, bod 28).

- 24 Na jednání dále španělská vláda upřesnila, že v zadávacích řízeních uchazeči v praxi obvykle nevyužívají možnosti podat přímo správní žalobu, aniž předtím podali u Tribunal Català de Contractes del Sector Públic zvláštní opravný prostředek, o který jde v původním řízení. Správní soudy tedy zpravidla vystupují v podstatě jako druhostupňové orgány, takže je v první řadě na předkládajícím orgánu, aby v autonomním společenství Katalánsko dbal na dodržování unijních pravidel v oblasti veřejných zakázek.
- 25 Za těchto podmínek splňuje Tribunal Català de Contractes del Sector Públic také kritérium obligatornosti jurisdikce.
- 26 Konečně je třeba připomenout, že v souvislosti s posuzováním právního postavení vnitrostátních orgánů uvedených v čl. 2 odst. 9 směrnice 89/665, které jsou příslušné k přezkumu v oblasti zadávání veřejných zakázek, již Soudní dvůr potvrdil postavení „soudu“ v případě několika jiných vnitrostátních orgánů, které byly v podstatě srovnatelné s předkládajícím orgánem v posuzované věci (viz zejména rozsudek Dorsch Consult, C-54/96, EU:C:1997:413, body 22 až 38, rozsudek Köllensperger a Atzwanger, C-103/97, EU:C:1999:52, body 16 až 25, a rozsudek Bundesdruckerei, C-549/13, EU:C:2014:2235, bod 22 a citovaná judikatura).
- 27 Tribunal Català de Contractes del Sector Públic tedy má postavení „soudu“ ve smyslu článku 267 SFEU.
- 28 Zadruhé španělská vláda uvádí, že se povinnost „klasifikace“ stanovená španělským právem nevztahuje na podniky usazené v jiných členských státech než ve Španělském království. Předběžné otázky tedy podle ní mají čistě vnitrostátní povahu a k jejich řešení není zapotřebí uplatnění ani výklad unijního práva.
- 29 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr v zásadě nemá pravomoc k zodpovězení předběžné otázky, pokud je zřejmé, že ustanovení unijního práva, o jehož výklad je Soudní dvůr žádán, nelze použít (rozsudek Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, C-139/12, EU:C:2014:174, bod 41, a rozsudek Wojciechowski, C-408/14, EU:C:2015:591, bod 26; viz také usnesení Parva Investitionsbank a další, C-488/13, EU:C:2014:2191, bod 26, a usnesení De Bellis a další, C-246/14, EU:C:2014:2291, bod 14).
- 30 Avšak skutečnost, že povinnost klasifikace, o níž jde ve věci v původním řízení, neplatí pro podniky usazené v jiných členských státech než ve Španělském království, nemá na pravomoc Soudního dvora žádný vliv. Soudní dvůr již totiž rozhodl, že žádné ustanovení směrnic 89/665 a 2004/18 neumožňuje se domnívat, že by použitelnost jejich ustanovení závisela na existenci skutečného vztahu k volnému pohybu mezi členskými státy. Uvedené směrnice totiž nestanoví, že by použitelnost jejich ustanovení na zadávací řízení na veřejné zakázky podléhala nějaké podmínce státní příslušnosti nebo místa usazení uchazečů (v tomto smyslu viz rozsudek Michaniki, C-213/07, EU:C:2008:731, bod 29).
- 31 S ohledem na výše uvedené má Soudní dvůr pravomoc k zodpovězení položených otázek.

K první a druhé otázce

- 32 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, které je třeba posuzovat společně, je, zda musí být čl. 1 odst. 8 směrnice 2004/18 vykládán v tom smyslu, že pojem „hospodářský subjekt“ uvedený ve druhém pododstavci tohoto ustanovení zahrnuje orgány veřejné správy, a zda se tyto orgány veřejné správy mohou z tohoto titulu účastnit zadávacích řízení na veřejné zakázky.

- 33 Z bodu 4 odůvodnění směrnice 2004/18, kde je výslovně zmíněna možnost „veřejnoprávního subjektu“ účastnit se jako uchazeč v zadávacím řízení na veřejnou zakázku, a z čl. 1 odst. 8 téže směrnice, který výslovně přiznává postavení „hospodářského subjektu“ každé „[veřejnoprávní entitě]“, v tomto ohledu vyplývá, že směrnice 2004/18 nevylučuje orgány veřejné správy z účasti na zadávacích řízeních.
- 34 Z judikatury Soudního dvora mimoto vyplývá, že podávat nabídky nebo vystupovat jako zájemce může jakákoli soukromoprávní, či veřejnoprávní osoba nebo entita, která se s ohledem na podmínky uvedené v oznámení o zakázce domnívá, že je schopna zajistit provedení této zakázky přímo, či nepřímo prostřednictvím subdodavatelů, nezávisle na otázce, zda je na trhu činná soustavně nebo pouze příležitostně, jakož i na tom, zda je dotovaná z veřejných zdrojů, či nikoli (viz rozsudek CoNISMA, C-305/08, EU:C:2009:807, bod 42, a v tomto smyslu rozsudek Data Medical Service, C-568/13, EU:C:2014:2466, bod 35).
- 35 Pokud jsou určité entity oprávněny nabízet na trhu služby za úplatu, byť jen příležitostně, a v rozsahu, v němž jsou takto oprávněny, nemohou členské státy těmto entitám zakázat účastnit se zadávacích řízení na veřejné zakázky, která se týkají poskytování těchto služeb [v tomto smyslu viz rozsudek CoNISMA, C-305/08, EU:C:2009:807, body 47 až 49; rozsudek Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce a další, C-159/11, EU:C:2012:817, bod 27; pokud jde o odpovídající ustanovení směrnice Rady 92/50/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na služby (Úř. věst. L 209, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 322), v tomto smyslu viz také rozsudek Data Medical Service, C-568/13, EU:C:2014:2466, bod 36].
- 36 Na první a druhou otázku je proto třeba odpovědět tak, že čl. 1 odst. 8 směrnice 2004/18 musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „hospodářský subjekt“ uvedený ve druhém pododstavci tohoto ustanovení zahrnuje orgány veřejné správy, které se tak mohou účastnit zadávacích řízení na veřejné zakázky, pokud jsou oprávněny nabízet na trhu služby za úplatu, a v rozsahu, v němž jsou takto oprávněny.

Ke třetí otázce

- 37 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 52 směrnice 2004/18 vykládán v tom smyslu, že orgány veřejné správy mohou být zapsány do vnitrostátních úředních seznamů schválených zhotovitelů, dodavatelů nebo poskytovatelů služeb nebo získat osvědčení od veřejnoprávních či soukromoprávních osvědčovacích subjektů.
- 38 Pokud jde o členské státy, které se rozhodly zavést buď úřední seznamy schválených zhotovitelů, dodavatelů nebo poskytovatelů služeb, anebo osvědčení vydávané veřejnoprávními či soukromoprávními osvědčovacími subjekty, je třeba konstatovat, že zejména čl. 52 odst. 1 a 5 směrnice 2004/18 sice obsahuje určité požadavky ohledně stanovování podmínek pro zápis do těchto seznamů a pro toto osvědčování, avšak tato směrnice nestanoví, v jakém rozsahu mohou být veřejnoprávní entity zapisovány do dotyčných úředních seznamů nebo osvědčovány, ani zda je dotyčný zápis či dotyčné osvědčení povinné, či nikoli.
- 39 Je však třeba připomenout, že veřejnoprávní entity, které jsou na základě vnitrostátního práva oprávněny nabízet stavební práce, výrobky nebo služby uvedené v oznámení o zakázce, jsou rovněž oprávněny – jak vyplývá z bodu 36 tohoto rozsudku – účastnit se zadávacích řízení na veřejné zakázky.
- 40 Vnitrostátní právní úprava, jež by orgánům veřejné správy, které jsou oprávněny jakožto hospodářské subjekty nabízet stavební práce, výrobky nebo služby uvedené v příslušném oznámení o zakázce, odírala zmiňovaný zápis do seznamů nebo osvědčení a zároveň by právo účastnit se zadávacího řízení vyhradovala ostatním hospodářským subjektům zapsaným do těchto seznamů nebo takto

osvědčeným, by přitom zbavovala právo takových veřejnoprávních entit účastnit se tohoto zadávacího řízení veškerého užitečného účinku, a nemohla by tedy být považována za slučitelnou s unijním právem.

- 41 Za těchto podmínek je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že článek 52 směrnice 2004/18 musí být vykládán v tom smyslu, že i když obsahuje určité požadavky ohledně stanovování podmínek pro zápis hospodářských subjektů do vnitrostátních úředních seznamů a pro osvědčení, nestanoví vyčerpávajícím způsobem podmínky pro zápis těchto hospodářských subjektů do vnitrostátních úředních seznamů či podmínky pro získání osvědčení ani související práva a povinnosti veřejnoprávních entit. Směrnice 2004/18 musí být každopádně vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž vnitrostátní orgány veřejné správy oprávněné nabízet stavební práce, výrobky nebo služby uvedené v příslušném oznámení o zakázce nemohou být zapsány do těchto seznamů nebo nemohou být takto osvědčeny, zatímco právo účastnit se daného zadávacího řízení je vyhrazeno pouze subjektům, které jsou uvedeny na těchto seznamech nebo které mají toto osvědčení.

Ke čtvrté otázce

- 42 V rámci čtvrté otázky se předkládající soud táže, zda legislativní nařízení č. 3/2011 představuje správné provedení směrnice 2004/18 do španělského práva, a pokud ano, zda španělský zákonodárce omezil prostřednictvím článků 62 a 65 tohoto legislativního nařízení přístup orgánů veřejné správy k rejstříkům určeným ke klasifikaci podniků.
- 43 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudnímu dvoru nepřísluší, aby v rámci řízení o předběžné otázce posuzoval slučitelnost vnitrostátní právní úpravy s unijním právem ani aby vykládal vnitrostátní právní a správní předpisy (viz zejména rozsudek Ascafor a Asidac, C-484/10, EU:C:2012:113, bod 33 a citovaná judikatura).
- 44 Soudní dvůr tudíž nemá pravomoc k zodpovězení čtvrté otázky.

K páté otázce

- 45 V rámci páté otázky se předkládající soud v podstatě táže, jakými prostředky mohou orgány veřejné správy prokázat svoji způsobilost ke sjednání určité zakázky v souladu se směrnicí 2004/18, pokud se mohou účastnit zadávacích řízení na veřejné zakázky, avšak nemohou být zapsány do úředního seznamu schválených hospodářských subjektů nebo získat osvědčení od osvědčovacího subjektu.
- 46 V rámci této otázky předkládající soud pouze žádá – pro případ, že by španělské právo muselo být vykládáno konformně s unijním právem – o výklad směrnice 2004/18 obecně a bez upřesnění, zda a případně proč by španělské právo nemohlo být vykládáno způsobem konformním s unijním právem. Předkládající soud mimoto neuvádí konkrétní ustanovení této směrnice, jejichž výklad ze strany Soudního dvora by byl nezbytný pro rozhodnutí sporu, který byl předkládajícímu soudu předložen.
- 47 Tato otázka tedy nesplňuje podmínky stanovené v čl. 94 písm. c) jednacího řádu Soudního dvora, podle kterého musí žádost o rozhodnutí o předběžné otázce obsahovat uvedení důvodů, na základě kterých má předkládající soud pochybnosti o výkladu určitých ustanovení unijního práva, jakož i vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými ve sporu v původním řízení.
- 48 Za těchto podmínek musí být pátá otázka prohlášena za nepřípustnou.

K nákladům řízení

- 49 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 1 odst. 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „hospodářský subjekt“ uvedený ve druhém pododstavci tohoto ustanovení zahrnuje orgány veřejné správy, které se tak mohou účastnit zadávacích řízení na veřejné zakázky, pokud jsou oprávněny nabízet na trhu služby za úplatu, a v rozsahu, v němž jsou takto oprávněny.
- 2) Článek 52 směrnice 2004/18 musí být vykládán v tom smyslu, že i když obsahuje určité požadavky ohledně stanovování podmínek pro zápis hospodářských subjektů do vnitrostátních úředních seznamů a pro osvědčení, nestanoví vyčerpávajícím způsobem podmínky pro zápis těchto hospodářských subjektů do vnitrostátních úředních seznamů či podmínky pro získání osvědčení ani související práva a povinnosti veřejnoprávních entit. Směrnice 2004/18 musí být každopádně vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž vnitrostátní orgány veřejné správy oprávněné nabízet stavební práce, výrobky nebo služby uvedené v příslušném oznámení o zakázce nemohou být zapsány do těchto seznamů nebo nemohou být takto osvědčeny, zatímco právo účastnit se daného zadávacího řízení je vyhrazeno pouze subjektům, které jsou uvedeny na těchto seznamech nebo které mají toto osvědčení.

Podpisy.